

ISSN 0205-2253

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКИ НАУЧЕН ЦЕНТЪР
SLAVISTICKÝ ÚSTAV JÁNA STANÍSLAVA
SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED**

**КИРИЛО-МЕТОДИЕВСКОТО КУЛТУРНО
НАСЛЕДСТВО И НАЦИОНАЛНАТА ИДЕНТИЧНОСТ /
CYRILLO-METODSKÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO
A NÁRODNÁ IDENTITA**

**Кирило-
Методиевски
Студии**

КНИГА 20

СОФИЯ • 2011

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Светлина Николова (отг. редактор), Петер Женюх (отг. редактор), Славия Бърлиева, Милена Евтимова (секретар)

Книга 20 на Кирило-Методиевските студии съдържа доклади от Международната конференция „Кирило-Методиевското културно наследство и националната идентичност“, състояла се в Братислава, 11–13 ноември 2009 г.

© Кирило-Методиевски научен център
2011

Коректор *М. Евтимова*
Предпечатна подготовка *Ц. Йончева*
Формат 70x400x16 Печатни коли 20,5

Печатница „Симолени-94 СД“
София, бул. „Владимир Вазов“ 15

ISSN 0205-2253

СЪДЪРЖАНИЕ

<i>Светлина НИКОЛОВА (България)</i> – Дело Кирилла и Мефодия и проблема национальной и християнскої идентичности	5
<i>Славия БЪРЛИЕВА (България)</i> – Кирило-методиевската традиция и националната идентичност на славяните	17
<i>Peter ŽEŇUCH (Slovakia)</i> – Liturgický jazyk, jazykové vedomie a identita v prostredí cirkvi byzantsko-slovanského obradu na Slovensku (<i>Na príklade slovenských gréckokatolíkov</i>)	29
<i>Walerian BUGEL (Czech Republik)</i> – Cyrilometodějské dědictví výzvou pro evropské integrační procesy i národní a konfesní tradice?	60
<i>Pavel ŠIMA (Slovakia)</i> – Variabilita výrazových a významových jazykových prostriedkov v rukopisoch 16. storočia na Slovensku	76
<i>Ján ŠAFIN (Slovakia)</i> – Sv. Gorazd medzi Slovenskom a Bulharskom	81
<i>Мая ИВАНОВА (България)</i> – Кирилските фрагменти от <i>Пространното житие на Константин-Кирил</i> – научна проблематика	88
<i>Бойка МИРЧЕВА (България)</i> – Службите за Константин-Кирил Философ и националната идентичност на българите (XIII–XVII в.)	116
<i>Andrej ŠKOVIERA (Slovakia)</i> – Slovanské a grécke služby sv. Naumovi Ochridskému	126
<i>Александър НАУМОВ, Ян СТРАДОМСКИ (Полша)</i> – Кирило-методиевските традиции в църковнославянските ръкописи в Полша	150
<i>Евгени ЗАШЕВ (България)</i> – Поемата <i>La Bulgheria convertita</i> – проект за промяна в българската национална идентичност	166
<i>Десислава АТАНАСОВА (България)</i> – Моравската мисия в историческите съчинения на словашкото осемнадесето столетие	189
<i>Peter MULÍK (Slovakia)</i> – Ideologické interpretácie cyrilo-metodskej tradície v slovenských dejinách	206
<i>Milan LACH, SJ (Slovakia)</i> – Juraj Joannikij Bazilovič OSBM a jeho <i>Mníšske pravidlá a nariadenia</i>	219
<i>Peter ZUBKO (Slovakia)</i> – Cyrilometodský kult v Košickej s Spišskej diecéze v cirkevno-liturgickom kontexte 19. storočia	231
<i>Олга ПЪРЛИЧЕВА (България)</i> – Кирило-методиевските традиции в епохата на Българското предвъзраждане (<i>Културологичен аспект</i>)	248
<i>Michal HOSPODÁR (Slovakia)</i> – Patróni a podporovatelia spolku sv. Cyrila a Metoda	259
<i>Десислава НАЙДЕНОВА (България)</i> – Кирило-Методиевото дело и българският национален идеал (1878–1944)	266
<i>Peter BORZA (Slovakia)</i> – Rozvíjanie cyrilo-metodského dedičstva spolkom <i>Jednota sv. Cyrila a Metoda</i> v Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku v rokoch 1941–1945	277
<i>Viliam JABLONICKÝ (Slovakia)</i> – Cyrilometodské tradície Slovákov v zahraničí v hudbe, kultúre a umení	293
<i>Martin HETÉNYI, Peter IVANIČ (Slovakia)</i> – Cyrilometodské slávnosti v Nitre a ich význam pre nitriansky región po roku 1989	307
<i>Ivo POSPÍŠIL (Slovakia)</i> – Věčnost a jazyk v ruské literatuře	316

CONTENTS

<i>Svetlína NIKOLOVA (Bulgaria)</i> – Cyrillo-Methodian Legacy as an Issue of National and Christian Identity	5
<i>Slavia BARLIEVA (Bulgaria)</i> – Cyrillo-Methodian Tradition and National Identity of the Slavs	17
<i>Peter ŽEŇUCH (Slovakia)</i> – Liturgical Language, Language Conscience and Identity in the Context of the Byzantine-Slavonic Rite in Slovakia: The Example of Slovak Greek Catholics	29
<i>Walerian BUGEL (Czech Republik)</i> – The Heritage of Cyril and Methodius as a Challenge for the European Processes of Integration as well as for the National and Confessional Traditions?	60
<i>Pavel ŠÍMA (Slovakia)</i> – Variability of Expressive Means and Semantic Tools in 16th Century in Slovakia	76
<i>Ján ŠAFIN (Slovakia)</i> – St. Gorazd Between Slovakia and Bulgaria	81
<i>Maya IVANOVA (Bulgaria)</i> – The Cyrillic Fragments in the <i>Long Vita of Constantine-Cyril</i> – Scholarly Problems	88
<i>Boyka MIRCHEVA (Bulgaria)</i> – The Services to Constantine-Cyril the Philosopher and the National Identity of the Bulgarians (13th–17th Cc)	116
<i>Andrej ŠKOVIERA (Slovakia)</i> – The Slavonic and Greek Services of St. Nahum of Ochrid	126
<i>Aleksander NAUMOW, Jan STRADOMSKI (Poland)</i> – Cyril and Methodius Traditions in Church Slavonic Manuscripts in Poland	150
<i>Evgeny ZASHEV (Bulgaria)</i> – The Poem <i>La Bulgheria Convertita</i> as a Project for Changing the Bulgarian National Identity	166
<i>Dessislava ATANASOVA (Bulgaria)</i> – Moravian Mission and Slovak Historical Studies in the 18th Century	189
<i>Peter MULÍK (Slovakia)</i> – Ideological Interpretations of Cyrillo-Methodian Tradition in Slovak History	206
<i>Milan LACH</i> – George Joannikij Bazilovič OSBM and his <i>Monastic Rules and Constitutions</i>	219
<i>Peter ZUBKO (Slovakia)</i> – The Cyril-Methodius Cult in Diocese of Košice and Spiš in Church-liturgical Context of 19th Century	231
<i>Olga PARLICHEVA (Bulgaria)</i> – The Cyrillo-Methodian Traditions in the Early Period of the Bulgarian National Revival (<i>A Culturological Aspect</i>)	248
<i>Michal HOSPODAR (Slovakia)</i> – Patrons and Supporters of the Association of Sts. Cyril and Methodius	259
<i>Dessislava NAYDENOVA (Bulgaria)</i> – The Work of Sts. Cyril and Methodius and the Bulgarian National Ideal (1878–1944)	266
<i>Peter BORZA (Slovakia)</i> – Developing of Cyril and Methodian Heritage by Society <i>Union of Sts. Cyril and Methodius</i> in the Greek Catholic Church in Slovakia from 1941 to 1945	277
<i>Villiam JABLONICKY (Slovakia)</i> – Cyrillo-Methodian Manifestations in Music, Art, and Culture as a Tradition of Slovaks Abroad	293
<i>Martin HETÉNYI, Peter IVANIČ (Slovakia)</i> – Cyrillo-Methodian Celebrations in Nitra and Their Relevance for the Nitra Region after 1989	307
<i>Ivo POSPÍŠIL (Slovakia)</i> – Eternity and Language in Russian Literature	316